

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT

Бр./Nr. 12-15821/1
15-04-2021 г./v.

Државната комисија за спречување на корупцијата, врз основа на член 22 и 23 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/19) и член 40 и 41 од Деловникот за работа на Државната комисија за спречување на корупцијата, постапувајќи по пријава поднесена од познат подносител – Здружение „-----“, на продолжението на 47-та седница одржано на 09.04.2021 година ја донесе следната

ОДЛУКА

СЕ ЗАПИРА постапката поведена по предмет оформен по пријава поднесена од познат подносител – Здружение „-----“ до Државната комисија за спречување на корупцијата, врз основа на која е оформен предмет со број 12-5036/1 од 01.11.2019 година.

Согласно со одредбите на Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, Државната комисија за спречување на корупцијата утврди дека нема елементи за натамошно постапување по предметот, односно постапил надлежен орган е отстранета состојбата поради која е поднесена пријавата.

Предметот со број 12-5036/1 од 01.11.2019 година да се затвори и да се архивира.

До подносителот на пријавата да се достави Одлуката на ДКСК, со образложението.

Одлуката на ДКСК, со образложението, во деперсонализирана форма, да се објави на веб страницата на ДКСК во рок од 5 (пет) дена од донесувањето.

Образложение

Предметот со број 12-5036/1 од 01.11.2019 година е оформен врз основа на добиена пријава од познат подносител – Здружение „-----“.

Во пријавата се укажува на сомневање за непреземање на соодветни мерки за спречување на загадувањето на животната средина и природата, како и на сомневање за злоупотреба на службената позиција, непридржување кон прописите за заштита на животната средина и овозможување на спроведување на други незаконски дејствија од страна на повеќе државни органи и нивните одговорни лица, а се однесуваат на депонија на територијата на Општина Шут Оризари на потегот накај Визбегово, во непосредна близина на црквата „Свети Атанасиј“ и хотелот „New Star“. Пријавата е поднесена против општина Шут Оризари, општина Бутел, Град Скопје, Министерството за животна средина, Министерство за внатрешни работи, ЈП Комунална хигиена Скопје, Владата на РСМ и други релевантни институции и одговорни лица од овие институции.

Пријавените не преземајќи соодветни мерки за да го спречат загадувањето на животната средина и природата, континуирано започнувајќи од 31 Октомври 2018 година, довеле до присуство на низа ризици по здравјето на луѓето, заради што постојат сомнежи за сериозна злоупотреба на службената положба, непридржување кон прописите за заштита на животната средина и овозможување на спроведување на други незаконски дејствија.

Станува збор за т.н. дива депонија на територијата на општина Шут Оризари на потегот накај Визбегово, каде што се фрлал отпад од секаков вид дури и кабли а потоа истиот се палел.

Споменатите институции односно одговорните лица во нив не успеале да се справат со овој отпад и дозволиле континуирано загадување на животната средина, почвата воздухот и водата во околните места. Дивата депонија е директна опасност од загрозување со инфективни заболувања (гастроентеритиси, инфективна жолтица, паразитни и габични заболувања), но и непосредна опасност од пожари и изложеност на гасови од различен токсиколошки карактер. Исто така и пристапот на животни скитници и глодари ја зголемува можноста од појава на заразни болести на целата територија на Град Скопје.

Во прилог на пријавата е доставена обемна и детална документација и преписка на граѓаните со цел да се реши овој проблем, при што видно е дека голготата на овие граѓани започнала Октомври 2018 година, како што следи:

- На ден 31.10.2018 година се обратиле до Инспекторатот на Град Скопје. Истиот ден комунални редари излегле на терен и направиле увид;
- На ден 31.10.2018 година се обратиле и до Државниот инспекторат за животна средина и заштита на природата. Од таму по неколку дена биле известени дека бил направен инспекциски надзор при што утврдиле дека станува збор за претоварна станица Шуто Оризари која е дел од интегрирана мрежа за управување со отпад на ЈП Комунална хигиена Скопје и дека во тек била комуникација помеѓу Град Скопје, општина Шути Оризари и ЈП Комунална хигиена за решавање на проблемот;

Пријавителите сметаат дека претоварната станица воопшто не ги исполнува минималните технички услови согласно Правилникот на Министерството за животна средина.

Во пријавата се наведуваат и податоци дека во Програмите за управување со отпад на Град Скопје за 2015, 2016 година, претоварната станица во Шуто Оризари е ставена во употреба и функционира, одговорна институција е Градот Скопје во соработка со општините во Градот Скопје и КХС. Во Програмите за 2017 и 2018 година предвидено е реконструкција и надградба. Исто така, наведено е дека во Извештаите за работењето на ЈП КХС за периодот 2017 и 2018 година значително е зголемен бројот на турите на претоварната станица и тоа 495 тури повеќе во 2017 во однос на 2016 година, а во 2018 бројот на турите е зголемен за 2.120 во однос на 2017 година.

- На дена 17.01.2019 година граѓаните повторно се обратиле до Државниот инспекторат за животна средина, поради неподносливата миризба од изгорени кабли, јаглен и гуми. Надлежниот инспектор ги упатил да се јават на 193 т.е. на дежурна служба на инспектори на Град Скопје;
- На ден 27.02.2019 година одржана е средба со 28 претставници од различни институции (општина Бутел, Шуто Оризари Град Скопје, Министерството за животна средина, Државен инспекторат за животна средина, Државен комунален инспекторат, МВР, СВР Скопје, Министерство за здравство, Институтот за јавно здравје и Владата на РСМ. Претставниците на институциите ги слушнале барањата на граѓаните и ги известиле дека се запознаени со проблемот и работат на негово решавање за што им треба одреден период не подолг од еден месец. И покрај тешките последици од посочениот проблемот сепак градоначалникот на Шуто Оризари изјавил дека треба да се има разбирање за граѓаните кои палат кабли бидејќи се наоѓаат во лоша економска положба и се принудени да бараат начин за опстанок и некаква заработка на средства. Граѓаните пријавувачи, сметаат дека со ваквиот пристап Градоначалникот всушност ги признава противзаконските дејства на општината, намерно не реагирајќи на палењето иако бил детално запознаен;

- На ден 01.03.2019 година граѓаните од Визбегово повторно доставиле Барање за решавање на проблемот до општината Шуто Оризари, МЖСПП, Градот Скопје, Институтот за јавно здравје, Министерство за здравство;
- На ден 22.03.2019 година, доставено е стручно мислење од Институтот за јавно здравје, во кое е утврдено постоење директна опасност од загрозување со инфективни заболувања (гастроентеритиси, инфективна жолтица, паразитни и габични заболувања) но и непосредна опасност од пожари и изложеност на гасови од различен токсиколошки карактер. Институтот утврдил и дека непостоењето на заштитна и непропусна подлога на земјиштето ја загрозува безбедноста и ја зголемува можноста за контаминација на подземните водоносни слоеви со различни контаминенти зависно од типот и структурата на отпадот што се одлага. Стручното мислење е доставено до МЖСПП, Град Скопје, и општините Шуто Оризари, Чайр и Бутел, со барање да постапат по укажувањата, а во рамките на своите надлежности;
- На ден 19.03.2019 граѓаните на УЗ Визбегово добиваат известување од страна на секторот за поддршка на Градоначалникот, во кое е наведено дека претоварната станица ќе може да ја користи само возило на о Шуто Оризари а ќе ја празни Комунална Хигиена. Ова известување не кореспондира со наодот на УЗ кој вели: не е утврдено постоење на документ кој го дефинира легалниот статус на локацијата на која се одлага сметот. Ваква локација не е предвидена во урбанистичките планови и останатата планска документација, што значи изјавата не е во согласност на законот.
- Граѓаните на УЗ Визбегово доставиле и посебен допис со седум барања и до МВР, а во критични моменти се обраќале и до службата 192, но одговорот од службата во МВР бил дека тие не можат ништо да сторат бидејќи не се надлежни;
- Од страна на Бирото за јавна безбедност изготвен е извештај во кој се наведува дека ѓубриштето е наталожено во подолг период од страна на комуналното претпријатие на општина Шуто Оризари на местото наречено Претоварна, а со град Скопје имало Договор според кој ѓубрето ќе се носело во Дрисла;
- Од МЖСПП не е добиен писмен одговор, само усно ветување од заменикот министер дека ќе се преземат мерки за отстранување на ѓубрето.

Заради целосно утврдување на фактичката состојба по отворениот предмет, Државната комисија за спречување на корупцијата во два наврати оствари средба со Министерот за животна средина и просторно планирање – Насер Нуредини и раководни службеници од министерството. На ден 20.12.2019 година беше остварена средба во просториите на министерството каде беа дискутирани повеќе проблеми и аспекти од заштитата на животната средина. Во однос на депонијата во Шуто оризари од министерството информираа дека на посоченото место во Шуто Оризари е планирана изградба на претоварна станица, но додека не се изгради истата не смее да се фрла отпад без дозвола. Исто така, информираа дека е во надлежност на општината на чија територија се наоѓа дивата депонија да ја отстрани истата. Од претставниците на двете институции е констатирано дека не може да се утврди дали навистина ЈП Комунална хигиена Скопје врши претоварање на отпад или истиот се складира таму од страна на граѓани. На ден 13.11.2020 година повторно се оствари средба преку on-line врска на која за пријавениот проблем министерот информираше дека е предвидено чистење на депонијата на таа локација иако тоа не претставува надлежност на министерството и исто така наведе дека Град Скопје планира изградба на парк на таа локација по нејзиното чистење.

Исто така, во врска со предметот, Претседателот на ДКСК Билјана Ивановска и Членот на ДКСК Катаца Николовска во месец Јуни 2020 година остварија средба со градоначалникот на Град Скопје, министерот за животна средина и просторно планирање, градоначалниците на општините Бутел и Шуто Оризари, претставник на ЈП Комунална хигиена Скопје каде што не е изнајдено конкретно решение за проблемот со депонијата во Шуто Оризари, но министерот информираше дека доколку се обезбедат средства истата ќе биде исчистена.

Заради проверка на наводите и целосно утврдување на фактичката состојба по отворениот предмет, Државната комисија писмено се обрати до општина Шуто Оризари со барање да ѝ достави целосна информација во однос на наводите од пријавата по која постапува, односно дали општината има извршено инспекциски надзор во однос на депонијата и да ја извести Државната комисија за истиот со прилог записник; дали во Деталниот урбанистички план на општината има предвидено претоварна станица за отпад на посоченото место и дали согласно законските надлежности на општината оваа како што е наведено „дива депонија“ е дислоцирана, а доколку истото не е случај, дописот да се земе предвид како барање за дислоцирање на депонијата.

Од страна на општината, во законски предвидениот рок, доставен е одговор на барањето на Државната комисија со прилог документација со кој општината известува дека депонијата на посочената локација, која е со размер од околу 40 000 м³ е проблем не само на општината, туку и на територијата на Град Скопје. Во одговорот се наведува дека општината во повеќе наврати реагирала и го расчистувала отпадот и дава образложение за преземените активности со помош на други институции (Град Скопје, ЈП Комунална хигиена Скопје, МВР, Државен инспекторат за животна средина и др.) да го реши проблемот бидејќи општината нема доволно можности и капацитети целосно да ја расчисти депонијата. Исто така, во одговорот се наведува дека по барање на општината Владата на РСМ со ребаланс на буџетот за 2020 година на Град Скопје му одобрila 20.000.000 денари, кои ќе бидат наменети за утовар и отстранување на комуналниот и интегрираниот отпад на оваа локација и депонијата ќе биде расчистена до крајот на 2020 година.

Државната комисија исто така се писмено се обрати и до Град Скопје со барање да достави информација во однос на наводите од пријавата, односно дали оваа депонија се смета за претоварна станица, а доколку да – дали ги исполнува условите за функционирање како претоварна станица. Воедно, имајќи предвид дека од постапувањето по предметот добиени се сознанија дека и до Град Скопје се доставувани претставки од група граѓани од Визбегово, побарано е да се достави известување за преземените дејствија согласно законските надлежности, самостојно или во координација со останати надлежни институции, за утврдување на статусот на депонијата и евентуално нејзино отстранување.

Од Град Скопје, во законски предвидениот рок, добиен е одговор со прилог документација со кој ја известува Државната комисија ЈП Комунална хигиена Скопје не ја употребува посочената локација во Шуто Оризари како своја претоварна станица и дека во моментот на достава на одговорот (Ноември 2020 година) за своите потреби употребува две претоварни станици лоцирани во рамките на нивните центри за селекција на отпадот во Карпош и во Вардариште. Воедно, со дописот се известува дека ЈП Комунална хигиена не ја употребувало ниту во изминатиот период локацијата Коњски Рид како своја претоварна станица. Во однос на депонијата на територијата на општина Шуто Оризари на потегот накај Визбегово со дописот се информира дека истата не се смета за претоварна станица и во тој момент не функционира како таква.

Во текот на постапувањето по овој предмет, Државната комисија со допис се обрати и до Министерството за животна средина и просторно планирање со барање да достави известување за преземените дејствија согласно законските надлежности, самостојно или во координација со останати надлежни институции, за утврдување на статусот на депонијата и евентуално нејзино отстранување. Исто

така, беше побарано известување и во однос на тоа дали големите индустриси со А интегрирана дозвола кои имаат автоматски мониторинг на емисиите ги поставуваат податоците on-line во реално време достапни за јавноста 24/7; дали се вршат контроли во однос на првата точка, кој ги извршува и на кој начин и кој и колку често врши мерење на диоксидите.

Во одговорот кој во законски предвидениот рок беше доставен од министерството, се наведува дека предметната локација за која се бараат податоци не е депонија согласно закон, туку се работи за „дива депонија“. Имено само регулирана санитарна депонија може да работи по претходно издадена А-Интегрирана еколошка дозвола од страна на МЖСПП и да биде контролирана 24 часа, согласно законот, па оттука не постојат никакви податоци за извршени мерења. МЖСПП информира дека предметната локација претставува „дива депонија“ и согласно член 144 од Законот за управување со отпад и градоначалникот на општините и градоначалникот на Град Скопје од една година од денот на влегување во сила на овој закон беа должни да затворат и рекултивираат дивите депонии. Исто така, согласно член 129 од законот, овластените инспектори за животна средина на општините и овластени инспектори за животна средина на Град Скопје се задолжени да вршат увид и контрола дали отпадот е исфрлен, оставен, спален, напуштен или отстранет на начин спротивен на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон. Во случај кога ќе се утврди постоење на непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето, овластените инспектори треба да издадат усна наредба за итно и неодложно отстранување на утврдените недостатоци кои запишнички ги констатира во соработка со Државниот санитарен и здравствен инспекторат, како и да го извести Државниот инспекторат за животна средина, како и другите надлежни инспектори или други државни органи за утврдените неправилности и ќе побара нивна интервенција. Во дописот, МЖСПП исто така информира дека за чистење на оваа локација МЖСПП одвои 20 милиони денари од буџетот за 2020 година.

Врз основа на вака утврдената фактичка состојба, Државната комисија за спречување на корупцијата оцени дека нема законски основ за нејзино натамошно постапување по предметот согласно членот 17 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, од причина што состојбата наведена во пријавата е надмината, односно постапил надлежен орган и е отстранета состојбата поради која е поднесена пријавата. Државната комисија исто така констатира дека ќе ја следи состојбата со предметната пријава

Имајќи го предвид погоре наведеното, Државната комисија за спречување на корупцијата, врз основа на членот 22 и 23 од Законот за спречување корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/19), одлучи како во диспозитивот на оваа одлука.

По заклучок на седница на ДКСК
Изработил: м-р Б.К.Ш., Советник

**ДРЖАВНА КОМИСИЈА
ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА**
Претседател
Билјана Ивановска